

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/163/2023
Identifikačné číslo spisu:	6416211350
Dátum vydania rozhodnutia:	29.10.2025
Meno a priezvisko:	Mgr. Dušan Čimo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:6416211350.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ Mgr. P. W., narodenej XX. Y. XXXX, B. X., X. XX a 2/ C. W., narodeného XX. H. XXXX, X. - G., W. B. XXXX/XXA, zastúpeného JUDr. Andrejom Cífrom, advokátom, Lučenec, J. Kráľa 5/A, proti žalovaným 1/ SIMPLEX Business, s.r.o. Banská Bystrica, Hviezdoslavova 18, IČO: 46869565, 2/ 1. konsolidačná, spol. s r. o., Nitra, Radlinského 2, IČO: 43987397, zastúpenej splnomocnenkyňou AKMB, s.r.o., so sídlom v Nitre, Štefánikova 9, IČO: 52360458 a 3/ Hugo reality s.r.o., Žiar nad Hronom, M. R. Štefánika 4, IČO: 48133825, zastúpenej Mgr. Róbertom Pílnikom, advokátom, Žiar nad Hronom, M. R. Štefánika 26, o určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby, vedenom Okresným súdom Žiar nad Hronom pod sp. zn. 20C/176/2016, o dovolaní žalobcu 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 02. mája 2023 sp. zn. 14Co/68/2022, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalobca 2/ je p o v i n n ý zaplatiť žalovaným 2/ a 3/ náhradu trov dovolacieho konania vo výške určenej súdom prvej inštancie.

Žalovanej 1/ náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Žiar nad Hronom (ďalej tiež len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 22. mája 2022 č. k. 20C/176/2016-335 zamietol žalobu na určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby realizovanej v Nitre 13. septembra 2016, ktorej predmetom boli nehnuteľnosti vedené na LV č. XXXX pre katastrálne územie X. ako rodinný dom súpisné číslo XX a CKN parcely č. 34 a 35 a ktorej priebeh bol osvedčený notárskou zápisnicou notárky JUDr. Miriam Danczi z Nítry N 277/2016, NZ 31963/2016 z rovnakého dňa.

Všetkým žalovaným priznal voči obom žalobcom nárok na náhradu trov konania [pred ním (súdom prvej inštancie), odvolacieho aj dovolacieho] v rozsahu 100%. Tento v poradí druhý rozsudok, ktorým rozhodol rovnako, ako tým prvým [z 08. februára 2018 č. k. 20C/176/2016-138, zrušeným však uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej tiež len „odvolací súd“ a spolu so súdom prvej inštancie tiež len „nižšie súdy“) z 29. septembra 2021 sp. zn. 14Co/22/2021, vydaným potom, čo Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež len „najvyšší súd“ alebo „dovolený súd“) uznesením z 25. marca 2021 sp. zn. 3Cdo/51/2020 zrušil jeho prvý rozsudok (odvolacieho súdu) z 26. februára 2019 sp. zn. 14Co/146/2018 a vec vrátil na ďalšie konanie jemu] odôvodnil právne ust. čl. I § 21 ods. 2 a 4 zákona č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách a o doplnení zákona SNR č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok), v znení neskorších zmien a doplnení (ďalej tiež len „zákon č. 527“); poukazmi na § 38 ods. 2 a § 151 písm. j (správne „151j“) ods. 1 Občianskeho zákonníka (č. 40/1964 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej tiež len „OZ“) a čl. I § 1 ods. 2 písm. a) zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch (a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov) v znení účinnom od 01. augusta 2008 do 31. decembra rovnakého roka (ďalej tiež len „ZoSÚ“). Vecne argumentoval tým, že žalobcovia požadované určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby nezaložili na porušení ustanovení zákona č. 527, ale na spochybňovaní platnosti zmluvy o zriadení záložného práva (uzavretej nimi s právnu predchodkyňou žalovanej 1/ 03. októbra 2008, ďalej tiež len „záložná zmluva“) a tu im nešlo dať za pravdu pri tom, žeby samotné dojednanie možnosti zabezpečenia splnenia pohľadávky zo spotrebiteľskej zmluvy záložným právom, resp. záložná zmluva mohlo (-a) byť neprijateľnou zmluvnou podmienkou a v rozpore s Ústavou (s ústavným zákonom SNR č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky v znení neskorších ústavných zákonov). Aj so zreteľom k obsahu rozsudku Súdneho dvora Európskej únie z 10. septembra 2014 zn. C-43/2013 a uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky - ďalej tiež len „ústavný súd“ - z 10. septembra 2014 sp. zn. PL. ÚS 23/2014) totiž súdna prax dospela k záveru o neexistencii rozporu právnej úpravy dobrovoľných dražieb s Ústavou ani princípmi ochrany spotrebiteľa vyplývajúcimi z úniijného práva (pokiaľ vnútroštátna úprava prakticky neznemožňuje alebo nadmerne nestáťuje ochranu práv priznávaných spotrebiteľovi smernicou 93/13/EHS, ďalej tiež len „smernica“) a okrem toho záložnú zmluvu samu osebe nie je možné považovať za neprijateľnú zmluvnú podmienku, pretože vychádza z kogentného vnútroštátneho ustanovenia vylúčeného spod aplikovateľnosti smernice a možno legitímne predpokladať, že u ustanovení, na ktoré sa vzťahuje výnimka aplikovateľnosti smernice, vnútroštátny zákonodarcia našiel rovnováhu medzi právami a povinnosťami zmluvných strán. Vo vzťahu k tvrdeniu psychickej nespôsobilosti žalobkyne 1/ na uzavretie záložnej zmluvy pre jej zdravotný stav žalobcovia neunesli dôkazné bremeno, keď všetky nimi predložené lekárske správy sa týkali až obdobia rok po uzavretí záložnej zmluvy a v skoršom konaní, ktorého predmetom bolo priamo určenie neplatnosti záložnej zmluvy (vo veci súdu prvej inštancie sp. zn. 4C/150/2013) žalobkyňa 1/ (ako iniciátorka skoršieho konania) týmto ani neargumentovala. Obstať nemohla ani námietka značnej vzdialenosti miesta konania dražby od miesta situovania nehnuteľností na úkor počtu účastníkov dražby a zníženia dosiahnutého výťažku, keďže takáto vzdialenosť bola len cca 50 km a nešlo tak ani o prípad porovnateľný s obdobnou vecou Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/108/2011, ktorou argumentovali žalobcovia (kde šlo o vzdialenosť viac než 300 km). Napokon tu podľa názoru súdu prvej inštancie nešlo ani o možnosť použiteľnosti úpravy o spotrebiteľských úveroch, nakoľko účelom úveru zabezpečeného záložným právom bola rekonštrukcia nehnuteľnosti (na ktoré sa ale zákon o spotrebiteľských úveroch v rozhodnom znení nevzťahoval) a preto nešlo prijať ani námietky neprijateľnosťou zmluvných podmienok v zmluve o úvere.

2. Odvolací súd na odvolanie žalobcu 2/ takýto rozsudok súdu prvej inštancie svojim rozsudkom z 02. mája 2023 sp. zn. 14Co/68/2022 potvrdil ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej tiež len „CSP“); žalobcovi 2/ potom uložil povinnosť zaplatiť žalovaným 1/, 2/ aj 3/ náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100% v lehote 3 dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie, ktorým rozhodne o ich výške. Toto svoje rozhodnutie, v ktorom osobitnú časť odôvodnenia venoval tomu, prečo neakceptoval v poradí druhú žiadosť advokáta žalobcu 2/ o odročenie už druhého odvolacím súdom nariadeného termínu pojednávania (keď dôvody požadovaného odročenia, týkajúce sa tvrdených akútnych

zdravotných problémov substitúta advokáta, sa netýkali aj priamo žalobcom 2/ splnomocneného advokáta, ktorý mal vedomosť o pojednávaní s dostatočným časovým predstihom pred jeho konaním a sám žiadne dôvody brániace v účasti aj jemu neuviedol a toľž nepreukázal) odôvodnil právne okrem ustanovení zákona č. 527 použitých už súdom prvej inštancie aj ustanovením čl. I § 7 ods. 2 rovnakého zákona. Vecne po doplnení dokazovania listinami na základe návrhu žalobcu 2/ z odvolania (vyhlásením navrhovateľa dražby v prílohe č. 1 k zmluve o vykonaní dražby z 22. decembra 2015 a takouto zmluvou o vykonaní dražby) konštatoval, že všetky tri žalobou uplatňované dôvody neplatnosti dražby (1. neplatnosť záložnej zmluvy ako neprijateľnej podmienky, ktorú si žalobcovia individuálne nedojednali, 2. zlý psychický stav žalobkyne 1/ pri podpise oboch zmlúv - rozumej úverovej i záložnej, robiaci túto na uvedené právne úkony nespôsobilou a 3/ neprimeraná vzdialenosť miest výkonu dražby a situovania dražených nehnuteľností) už vo svojich skorších meritórnych rozhodnutiach posudzoval on i súd prvej inštancie a na závere, že tvrdené dôvody neplatnosti dražby nezakladajú, aj na svojej skoršej argumentácii zotrváva. K tvrdeniam o neplatnosti záložnej zmluvy ako neprijateľnej podmienky a o nedostatku jej individuálneho vyjednaní dodal, že to, že záložná zmluva obdobná tej uzavretej so žalobcami bola používaná právnu predchodkyňou žalovanej 1/ aj v iných druhovo totožných prípadoch, (v prípadoch zabezpečovania pohľadávok z úverových zmlúv zmluvami o zriadení záložných práva k nehnuteľnostiam), nedostatok individuálneho vyjednaní nespôsobilo, ak taký postup je naopak logický a obvyklý, viaceré časti záložnej zmluvy so žalobcami boli špecifickými len pre túto zmluvu, žalobcovia podpisujúci zmluvu samostatne sa mali možnosť rozhodnúť, či túto uzavrú alebo nie a je evidentné, že sa rozhodli pre prvú možnosť vrátanie potvrdenia v písomnej zmluve svojho uzrozumenia s jej obsahom. Pri tvrdenom zhoršenom psychickom stave žalobkyne 1/ sa stotožnil so súdom prvej inštancie, že jeho existenciu v rozhodnom čase žalobcovia nepreukázali, keď tento nešlo vyvodit' z lekárskeho správ datovaných s jedno až trojročným odstupom po uzavretí zmlúv (úverovej aj záložnej) a nebol dôvod v tejto súvislosti nariaďovať dokazovanie znaleckým posudkom, ak žalobcovia mali možnosť podprieť svoje tvrdenia súkromným znaleckým posudkom, túto možnosť ale nevyužili. Dôvod odkloniť sa od skoršej argumentácie oboch nižších súdov nebol ani pri tvrdení neprimeranej vzdialenosti miest konania dražby a polohy dražených nehnuteľností, kde navyše žalobca 2/ ako odvolateľ ani bližšie neargumentoval. Prihliadnuť nešlo ani na týmto až v odvolacom konaní vznesenú námietku premlčania výkonu záložného práva, ktorú možno úspešne uplatniť len do okamihu vykonania dobrovoľnej dražby a po uplynutí i premlčacej doby u zabezpečovanej pohľadávky (nielen premlčacej doby pre premlčanie práva záložného veriteľa domáhať sa uspokojenia zo zálohu), pričom vykonanie dražbou premlčaného záložného práva k zákonným dôvodom, pre ktoré sa možno domáhať neplatnosti dražby nepatrí. To isté platilo tiež u ďalšej až odvolaním uplatnenej námietky neplatnosťou úkonu tzv. predčasného zosplatnenia úveru, pretože úkony predčasnej splatnosti ani postúpenia pohľadávky vplyv na platnosť záložnej zmluvy nemajú a zároveň neznamenajú ani porušenie zákona č. 527. Odvolací súd poukázal aj na okolnosť vedenia žalobkyňou 1/ v minulosti samostatného konania o neplatnosť záložnej zmluvy, ktoré skončilo jej procesným neúspechom s konštatovaniami o všetkých zákonných náležitostiach záložnej zmluvy a o jej platnosti. Na žalobkyňu vystupujúcu v rôznych konaniach a zaťaženú úvermi vo výške viac než 70.000 eur nešlo nazerať ako na neskúsenú spotrebiteľku a neúspech jej snahy už do skoršieho konania (avšak až v odvolacom konaní) zapojiť aj dnešného žalobcu 2/ a právoplatné zamietnutie žaloby primárne z tohto dôvodu (pre neúplnosť v okruhu strán sporu) nič nemenili na tom, že tvrdené dôvody neplatnosti záložnej zmluvy, ku ktorým sa súd už skôr vyjadril rovnako ako v prejednávanej veci, dané neboli. Ak odvolateľ navyše svoju argumentáciu a tvrdenia o neplatnosti dražby v priebehu konania opakovane (predovšetkým ostatnými podaniami v konaní na súde prvej inštancie) rôzne menil a dopĺňal (spochybňovaním platnosti úverovej zmluvy vrátane namietania „množstva“ neprijateľných podmienok v nej aj výšky zabezpečenej pohľadávky, pre ktorú bola vykonaná dražba, vyhlásenia o mimoriadnej splatnosti úveru, absencie odbornej starostlivosti pri uzatváraní úverovej zmluvy a napokon i postúpenia pohľadávky), okrem citácií zákonných ustanovení a odkazov na časti odôvodnení rôznych súdnych rozhodnutí tieto skutkovo nevymedzil a svoje tvrdenia nepreukázal (takže aj tu bolo namieste konštatovanie o neunesení iniciátormi konania nielen dôkazného bremena, ale ani bremena tvrdenia). K námietke porušenia čl. I § 7 ods. 2 zákona č. 527 z dokazovania doplneného odvolacím súdom vyplynulo, že navrhovateľ dražby si tam uvedené povinnosti splnil a otázka prípadnej nepravdivosti jeho vyhlásení bola otázkou zodpovednosti za škodu s nemožnosťou sa tejto zbaviť, čoho sa ale žiaden zo žalobcov nedomáhal. Len pre úplnosť (vo forme poznámky na okraj) záverom odvolací súd

rekapituloval kroky banky, v dôsledku ktorých došlo k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru, k začatiu výkonu záložného práva a k postúpeniu pohľadávky a novou veriteľkou pohľadávky zabezpečenej záložným právom vykonaným na dražbe sa stala žalovaná 1/.

3. Aj proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca 2/ (ďalej tiež len „dovolateľ“). Prípustnosť dovolania aj tentoraz vyvodzoval z ustanovení § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Výtýkanú tzv. zmätočnosťnú vadu v podobe porušenia jeho práva na spravodlivý proces videl v nepreskúmateľnosti a nedostatočnom, resp. úplne absentujúcom odôvodnení napádaného rozsudku odvolacieho súdu vo vzťahu k esenciálnym skutkovým a právnym otázkam nastoleným odvolaním (ktorými bolo neplatné zosplatnenie pohľadávky so zreteľom k úprave z § 53 ods. 9 a § 565 OZ, jej rovnako neplatné postúpenie pre rozpor s úpravou z § 92 ods. 8 zákona o bankách a porušenie zákona č. 527). Právnymi otázkami dosiaľ dovolacím súdom neriešenými, od ktorých vyriešenia ale bolo závislým aj rozhodnutie odvolacieho súdu v prejednávanej veci, potom podľa dovolateľa, poukazujúceho na viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, sú otázky 1/ „či je porušením zákona č. 527, ak sa v konaní o určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby preukáže, že záložný veriteľ ako navrhovateľ dražby si uplatnil v dobrovoľnej dražbe pohľadávku, ktorá na neho nebola platne postúpená pre preukázané porušenie § 92 ods. 8 zákona o bankách“, 2/ „či (v prípade, že „odpoveď“ na otázku 1/ zhora bude negatívna, t. j. že tam nepôjde o porušenie zákona č. 527) je porušením zákona č. 527, ak sa v konaní o určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby preukáže, že záložný veriteľ ... ako navrhovateľ dražby si uplatnil pohľadávku, ktorá nebola splatná, resp. v konaní o neplatnosť dobrovoľnej dražby bolo preukázané, že úkon predčasnej splatnosti je neplatným právnym úkonom z dôvodu porušenia ustanovení § 53 ods. 9 v spojení s § 565 OZ v dôsledku čoho neexistuje splatná pohľadávka veriteľa“ a 3/ „či (i tu ak „odpoveď“ na otázku 1/ zhora bude negatívna, t. j. že tam nepôjde o porušenie zákona č. 527) je porušením zákona č. 527, ak sa v konaní o neplatnosť dobrovoľnej dražby preukáže, že záložný veriteľ vo vyhlásení v zmysle § 7 ods. 2 v spojení s § 16 ods. 3 tohto zákona uplatní pohľadávku, ktorá nebola splatná, resp. sa preukáže, že úkon predčasnej splatnosti je neplatným právnym úkonom z dôvodu porušenia ustanovení § 53 ods. 9 v spojení s § 565 OZ (t. j. vyhlásenie má svoj základ v neplatnom právnom úkone veriteľa)“. Dovolaním, v rámci ktorého inak výslovne zdôraznil, že „k právnemu posúdeniu otázky 1/ v konaní nedošlo“, navrhol zrušenie rozsudku odvolacieho súdu a vrátenie mu veci na ďalšie konanie a navrhol tiež odklad právoplatnosti napádaného rozsudku odôvodnený exekučným domáhaním sa žalovanou 3/ (vydražiteľkou) vypratania nehnuteľností, hoci je naďalej sporné, či dražba je platná alebo neplatná a komu prináleží vlastnícke právo k nehnuteľnostiam.

4. Žalobkyňa 2/ a žalovaná 1/ dovolacie návrhy nepodali.

5. Žalovaná 3/ navrhla dovolanie zamietnuť ako nedôvodné, majúc za to, že námietka tzv. zmätočnosťou neobstojí, ak aj podľa ústavného súdu všeobecný súd nemá povinnosť dať odpoveď na všetky nastolené otázky, ale len na tie s podstatným významom pre vec (čo bolo podľa nej v tejto veci splnené). Aj pri právnych otázkach dovolaním akcentovaných sa už nižšie súdy dostatočne vysporiadali s námietkami žalobcov a hoci jej nie sú zrejmé konkrétne okolnosti doručovania (žalobcom) zásielok obsahujúcich listiny o zosplatnení úveru, prevzatie zásielky i len jedným z manželov, ktorý druhého s jej obsahom oboznámil, treba i s poukazom na jeden z rozsudkov Najvyššieho súdu Českej republiky považovať za dostatočné.

6. Žalovaná 2/ navrhla dovolanie odmietnuť s alternatívnym pripojením sa k návrhu na jeho zamietnutie, keď podľa jej názoru zaštiteného taktiež odkazmi na niektoré rozhodnutia najvyššieho súdu dovolateľ opodstatnene neuplatnil nielen dôvod tzv. zmätočnosti, ale to isté je namieste konštatovať pri vymedzení právnych otázok, na ktoré by mal v tomto prípade dať (a hľadať) odpovede dovolací súd.

7. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podal včas (§ 427 ods. 1 CSP) žalobca 2/, teda strana, v ktorej neprospech bol vydaný napádaný rozsudok odvolacieho súdu a inak i jemu predchádzajúci a ním potvrdený rozsudok súdu prvej inštancie (§ 424 CSP) a to za splnenia tiež podmienok zastúpenia dovolateľa aj spisovania dovolania na to určenou osobou (§ 429 ods. 1 CSP), skúmal predovšetkým bez pojednávania (§ 443, časť vety pred bodkočiarkou CSP) prípustnosť

dovolania. Na rozdiel od skoršieho prejednávania ním veci na základe dovolania rovnakého dovolateľa proti prvému rozsudku odvolacieho súdu (pod sp. zn. 3Cdo/51/2020 - ako už bolo uvedené vyššie) pritom dospel k záveru, že tentoraz dovolanie treba odmietnuť.

Všeobecne

8. Právo na prístup k dovolaciemu súdu nie je absolútne. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok a tejto jeho mimoriadnej povahe zodpovedá aj úprava jeho prípustnosti. Ak už z úvodného ustanovenia CSP o úprave dovolania a dovolacieho konania (z ustanovenia § 419 zákona, o ktorom je reč) vyplýva, že proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, len ak to zákon pripúšťa; toto znamená, že pokiaľ zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

K časti dovolania opieranej o ustanovenie § 420 písm. f) CSP

9. Podľa § 420 CSP dovolaním možno napadnúť každé rozhodnutie odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, a/ alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Dovolateľ v dovolaní namietal, že (odvolací) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil (tu rozumej zrejme jemu i jeho procesnej spoločníčke v osobe žalobkyne 1/), aby uskutočňoval procesné práva mu patriace v takej miere, že (tým) došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP). Porušenie pritom videl v nedostatkoch odôvodnenia potvrdzujúceho rozsudku odvolacieho súdu, v rámci ktorého mu neboli poskytnuté odpovede na otázky akcentované dovolaním a ako vyplýva z obsahu odvolania i odvolaním.

11. K dovolaním namietanému porušeniu práva na spravodlivý súdny proces sa žiada uviesť, že je jedným zo základných práv a do obsahu tohto práva patrí viacero samostatných subjektívnych práv a princípov. Podstatou tohto práva je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Odňatím reálnej možnosti konať pred súdom (o ktoré tu vo svojej podstate ide) sa rozumie postup súdu, ktorý nepôjde označiť za akceptovateľný a ktorým došlo k znemožneniu strane v realizácii procesných práv zaručovaných jej či už v CSP alebo iným predpisom procesného práva (napríklad právo zúčastniť sa pojednávania, právo robiť prednesy, právo navrhnúť dôkazy, právo vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom, právo vykonávať práva a povinnosti strany sporu prostredníctvom zvoleného zástupcu, právo na presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia, právo na doručenie odvolania a právo vyjadriť sa k nemu, právo na doručenie vyjadrenia k odvolaniu a pod.).

12. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

13. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (tu porovnaj napríklad 1Cdo/42/2017, 2Cdo/20/2017, 3Cdo/41/2017, 4Cdo/131/2017, 7Cdo/113/2017 a 8Cdo/73/2017). Dovolací súd preto skúmal opodstatnenosť argumentácie žalobcu 2/, že v konaní došlo k ním tvrdenej vade zmätočnosti.

14. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká zo zákonného a tiež z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie procesných práv spojených so súdnou ochranou práva zaručených Ústavou. Ide tu (opäť len príkladmo) o právo na verejné prejednanie sporu v prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

15. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že súdy po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení zistia skutkový stav a po použití relevantných právnych noriem a ich výklade rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo že boli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04). Kým navrhovanie dôkazov je právom a zároveň procesnou povinnosťou účastníkov konania (dnes v sporovom procese strán sporu), len súd rozhodne, ktorý z označených (navrhnutých) dôkazov vykoná (tu porovnaj § 185 ods. 1 CSP). Uvedené predstavuje prejav zákonnej právomoci súdu korigovať návrhy strán (účastníkov) na vykonanie dokazovania, odôvodnenej ako záujmom na zabezpečení rýchleho a hospodárneho priebehu konania, tak aj zabezpečením toho, aby sa zisťovanie skutkového (skutočného) stavu dokazovaním držalo „v mantineloch“ predmetu konania a aby sa neuberalo smerom, ktorý z pohľadu podstaty prejednávanej veci nie je relevantný (právne významný). V prípade, že súd odmietne vykonať určitý účastníkom navrhovaný dôkaz, je jeho zákonnou povinnosťou v odôvodnení rozhodnutia uviesť, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy (§ 220 ods. 2 CSP a I. ÚS 350/08); to sa však samozrejme týka len dôkazov navrhnutých a nie aj tých, ktoré strana sporu možbyť aj hodlala navrhnuť, ale tak bez akceptovateľného dôvodu neurobila.

16. Konanie odvolacieho súdu v prejednávanej veci a predovšetkým jeho dovolaním spochybňovaný výsledok (napádaný potvrdzujúci rozsudok ako primárny predmet prieskumu v dovolacom konaní, otvárajúci obraznú bránu k prieskumu i ním potvrdeného rozsudku súdu prvej inštancie) však podľa názoru dovolacieho súdu vyššie priblížené vady nevykazuje.

17. Konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom totiž tvorí jeden celok, v jeho rámci je však odvolacie konanie vybudované na princípe tzv. neúplnej apelácie. Uvedené o. i. znamená, že súd prvej inštancie aj odvolací súd sú tiež skutkovými súdmi (na rozdiel od súdu dovolacieho), z týchto však úlohu vykonávať základné dokazovanie má súd prvej inštancie, kým odvolací súd má zásadne len zaceľovať medzery v skutkových zisteniach súdu prvej inštancie (pokiaľ tieto existujú a ich zacelenie sa javí nutné v záujme vytvorenia spoľahlivého podkladu pre rozhodnutie o riadnom opravnom prostriedku), resp. aj zopakovať či doplniť dokazovanie v tých prípadoch, v ktorých si má odvolací súd zabezpečiť podklad pre svoje rozhodovanie principiálne rovnocenný s podkladom vytvoreným pred ním na súde prvej inštancie.

18. Obsah odôvodnenia napádaného rozsudku v prejednávanej veci nedáva priestor pre pochybnosti v tom, že napriek formálnemu opretiu sa takéhto rozhodnutia len o ustanovenie § 378 ods. 1 CSP (a nie aj o odsek 2 rovnakého ustanovenia) tu ide o prípad stotožnenia sa odvolacieho súdu so spôsobom rozhodnutia zvoleným súdom prvej inštancie i s argumentami na podporu rozhodnutia (v ktorej súvislosti je pritom bez významu, či tu takto ide o osvojenie si vlastných argumentov súdu prvej inštancie alebo tých, ktoré sa už skôr objavili v niektorom inom rozhodnutí - súdu prvej inštancie, odvolacieho súdu alebo dokonca najvyšších súdnych autorít reprezentovaných najvyšším a ústavným súdom a podobne z pohľadu úvah o naplnení podmienok procesnej normy z ustanovenia § 378 ods. 2 CSP význam nemá, či sa odvolací súd rozhodol ísť cestou doslovného riadenia sa takouto úpravou - bez ďalšieho a minimalisticky, alebo sa ju rozhodol naplniť zopakovaním už skôr prinesených argumentov a zotrvaním na nich). Z porovnania tých pasáží odôvodnení rozsudkov oboch nižších súdov, ktoré z pohľadu dôvodov nosných pre rozhodnutia v neprospech iniciátorov sporu (vrátane dovolateľa) možno

označiť za kľúčové, je totiž zrejme ich vystavanie na identickej argumentácii, pričom táto sa v podobe „obraznej červenej nite“ vinula nielen týmto konaním, ale aj skorším konaním súdu prvej inštancie sp. zn. 4C/150/2013 (tu porovnaj najmä body 30 a 31 odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu v tentoraz prejednávanej veci).

19. V spomínanej súvislosti sa pritom žiada dovolaciemu súdu pripomenúť, že jedným zo záverov jeho už dostatočne stabilizovanej judikatúry, na ktorom nevznikol ani v tentoraz prejednávanej veci dôvod nič meniť, je, že v špecifickom prípade postupu odvolacieho súdu, predpokladaného ustanovením § 219 ods. 2 OSP (dnes § 387 ods. 2 CSP) je postačujúcim, ak odvolací súd v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci, nakoľko rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak po obsahovej stránke zahŕňa aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. Dopĺňanie ďalších dôvodov na podporu argumentácie prvoinštančného súdu (súdom odvolacím) pritom nie je pravidlom (ale naopak výnimkou) a spravidla ani nebude možným, ak súd prvej inštancie dovolaciemu súdu (povedané obrazne) vezme vietor z plachiet - tým, že pri odôvodňovaní svojho rozhodnutia, neskôr podrobeného prieskumu v odvolacom konaní sa sám objektívne uspokojivo vysporiada so všetkými relevantnými argumentmi všetkých účastníkov konania a ani odvolaním nebude prinesené nič iné, než polemika s takýmito jeho úvahami. Ak však odvolací súd túto možnosť mať bude a rozhodne sa ju aj využiť, z pohľadu možného odňatia účastníkom možnosti konať pred súdom (dnes porušenia práva na spravodlivý proces) takýmto jeho postupom môže mať význam len to, či sa dopĺňajúca argumentácia nedostane do takejto stretu s argumentáciou súdu prvej inštancie, pri ktorom by už boli namieste buď úvahy o prekvapivosti záverov odvolacieho súdu alebo iné úvahy o správnosti ním zvoleného postupu (tu porovnaj napríklad 6Cdo/159/2016).

20. O prípad opisovaného stretu ale v tejto veci nešlo, keď odvolací súd tu síce popri reprodukcii dôvodov vedúcich k zamietnutiu žaloby súdom prvej inštancie doplnil aj vlastné dôvody, tie ale s argumentáciou z ním preskúmaného rozsudku súzneli a ich úlohou bolo to, čo má napokon odvolací súd za povinnosť (podľa § 387 ods. 3 CSP zaoberať sa v odôvodnení aj podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie a s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní) a takto tiež úmerne argumentácii z odvolania zaplniť obrazné „biele miesta na mape argumentácie“; najmä ale dovolateľovi nešlo dať za pravdu v tom, žeby vadu tzv. zmätočnosti namietanú dovolaním mohlo založiť nevysporiadanie sa odvolacieho súdu či neurobenie tak dôsledne s námietkami týkajúcimi sa procesov vedúcich k dobrovoľnej dražbe (predčasného zosplatnenia úveru a postúpenia pohľadávky pôvodnou veriteľkou a zmluvnou partnerkou žalobcov na žalovanú 1/).

21. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, t.j. zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03). Ak potom z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj judikatúrou ústavného súdu konštantne zdôrazňovaná povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a tiež dôkaznými návrhmi strán, avšak s výhradou, že tieto majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05); práve otázka významnosti dovolaní (a predtým i odvolaní) položených otázok pre rozhodnutie v prejednávanej veci (čiže to, či konkrétny spôsob zodpovedania takýchto otázok s náležitým podkladom v skutkových zisteniach môže ovplyvniť nazeranie na posudzovaný problém a tak i výsledok konania v merite veci) bola tým, čo muselo byť určujúcim aj z pohľadu existencie povinnosti odvolacieho súdu zaujať k ním v odôvodnení rozhodnutia stanovisko.

22. Vo vzťahu k tomuto aspektu problému mal odvolací súd za to, že odôvodneniu napádaného

rozsudku odvolacieho súdu a odvolaciemu súdu samému nešlo úspešne vytýkať, že sa okolnosťami predčasnej splatnosti úveru a postúpenia pohľadávky na žalovanú 1/ bližšie nezaoberali, ak rozhodnutie v druhej inštancii (o riadnom opravnom prostriedku strany sporu neúspešnej už v konaní na súde prvej inštancie) bolo založené na vyporiadaní sa s námietkami uplatnenými už v skoršom štádiu konania, týkajúcimi sa záložnej zmluvy, spadajúcimi mimo akúkoľvek pochybnosť do vymedzenia okruhu otázok namietateľných postupom podľa čl. I § 21 ods. 2 zákona č. 527 a majúcimi i dostatočný skutkový podklad v tvrdeniach strán, v ich návrhoch na dôkazy majúce takéto tvrdenia preukázať a tiež v reálne vykonanom dokazovaní; kým naopak vo vzťahu k otázkam považovaným za nosné v odvolaní a následne i v dovolaní (týkajúcim sa už spochybňovania existencie pohľadávky zabezpečovanej záložným právom, resp. jej platného prevodu na žalovanú 1/ ako navrhovateľku dražby) odvolací súd zdôraznil, že žalujúca strana sporu s touto časťou postupom času menenej argumentácie prišla až krátko pred meritorným rozhodnutím súdu prvej inštancie a navyše s jej len paušálnym uplatnením (bez tvrdení a návrhov na dôkazy spôsobilých prinajmenšom predbežne usúdiť na potrebnosť vybrať sa aj pri dokazovaní v tejto konkrétnej veci tiež týmto smerom). Takto by aj odvolací súd síce formálne na kladené otázky mohol poskytnúť odpoveď, tá by však bez dokazovania na podporu záveru, že aj v tentoraz posudzovanej veci šlo o prípad porušenia ustanovení § 53 ods. 9 a § 565 OZ, resp. § 92 ods. 8 zákona o bankách na ujmu platnosti či už vyhlásenia o mimoriadnej (predčasnej) splatnosti úveru alebo zmluvy o postúpení pohľadávky a takto aj na úkor práva žalovanej 1/ domáhať sa uspokojenia pohľadávky výkonom záložného práva na dobrovoľnej dražbe (o čom inak ešte reč bude) bola len akademickou, bez potenciálu privodiť pre žalobcov priaznivejší výsledok konania.

23. Práve to spôsobilo, že absencia odpovedí odvolacieho súdu na otázky týkajúce sa predčasného zosplatenia úveru a postúpenia pohľadávky nemohla viesť k porušeniu práva na spravodlivý proces a tak ani k výskytu dovolaní namietanej tzv. zmätočnosťnej vady. V tejto súvislosti bolo podružným, že tá časť odôvodnenia napádaného rozsudku, ktorou odvolací súd interpretoval ustanovenie čl. I § 7 ods. 2 zákona č. 527 tak, že prípadná nesprávnosť vyhlásení podľa neho nespôsobuje neplatnosť dražby, sa mohla dostať do stretu s názorom najvyššieho súdu, formulovaným v jeho uznesení z 23. februára 2022 sp. zn. 4Cdo/149/2020 a že odvolací súd takýto svoj odklon nezdôvodnil, pretože aj zjavne širšia interpretácia slovného spojenia „boli porušené ustanovenia tohto zákona“ z tu spomínaného rozhodnutia (na ktoré upriamoval pozornosť aj dovolateľ), pracujúca s predpokladom porušenia zákona č. 527 tiež pri uplatnení pohľadávky majúcej základ v neprijateľnej zmluvnej podmienke by v tentoraz prejednávanej veci mohla nájsť uplatnenie len v prípade preukázania založenia či už uplatnenej pohľadávky ako takej (vrátane vyvolania efektu jej predčasnej splatnosti) alebo jej postúpenia na žalovanú 1/ na neprijateľnej zmluvnej podmienke (o aký prípad tu ale nešlo) a navyše otázka prípadnej nesprávnej interpretácie rozhodného ustanovenia právneho predpisu odvolacím súdom opäť v zmysle dostatočne stabilizovanej judikatúry najvyššieho súdu by nemohla byť prípustným dôvodom dovolania pre tzv. zmätočnosť, ale nanajvýš z druhého zákonom predpokladaného a aj v tomto konkrétnom prípade uplatneného dôvodu (pre nesprávne právne posúdenie veci).

24. Zo všetkých dosiaľ uvedených dôvodov preto nešlo vyvodiť iný záver než ten, že prípustnosť dovolania v prejednávanej veci podľa § 420 písm. f) CSP daná nie je.

K časti dovolania opieranej o ustanovenie § 421 ods. 1 písm. b) CSP

25. Pokiaľ dovolateľ zastával názor o prípustnosti ním podaného dovolania tiež podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) CSP (teda v tomto prípade tvrdiac doterajšie neriešenie ním nastolených otázok v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu), k tomuto je žiadúce uviesť, že z pohľadu posudzovania prípustnosti dovolania je jednotiacim prvkom pre všetky dovolania podávané z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci (nerozhodno či pre tvrdený odklon odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu podľa písmena a/, pre doterajšie neriešenie problému dovolacím súdom podľa písmena b/ alebo pre stav rozdielnosti rozhodovania odvolacieho súdu podľa písmena c/) to, že u otázky riešenej podľa dovolateľa odvolacím súdom nesprávne musí ísť o otázku právnu (questio iuris) a zároveň o otázku pre rozhodnutie odvolacieho súdu rozhodujúcu (teda takú, na ktorej vyriešení a určitom posúdení záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a aj celkom konkrétny spôsob rozhodnutia o dovolaní,

kým pri jej inom posúdení, teda spravidla vtedy, ak by vyriešením otázky bolo zodpovedanie významovým protikladom odpovede poskytnutej odvolacím súdom, by bol celkom logickým dôsledkom tiež úplne iný výsledok odvolacieho konania). Z práve uvedeného preto plyní, že spôsobilým predmetom dovolacieho prieskumu nie sú a prípustnosť dovolania pre nesprávne právne posúdenie veci nezakladajú ako otázky skutkové (questio facti), tak ani také právne otázky, od ktorých rozhodnutie odvolacieho súdu nezáviselo (otázky len akademického rázu).

26. Pri nazeraní na problém (prípustnosti dovolania v časti, v ktorej bolo namietaným nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom) aj z tohto uhla pohľadu síce dovolateľovi nešlo vyčítať to, žeby otázky, ktoré dovolaním sformuloval, neboli otázkami právnymi a ani to, žeby sa mýlil v tom, že tieto (rozumej v podobe možnosti kvalifikácie nimi uvádzaných porušení ustanovení OZ a/alebo zákona o bankách aj za porušenie zákona o dobrovoľných dražbách, zakladajúce neplatnosť vykonanej dražby) ešte dovolací súd neriešil. Sám dovolateľ však celkom konkrétnym ním zvoleným spôsobom polozenia všetkých troch otázok (vrátane opakovane použitého podmienovacieho spôsobu v rámci slovného spojenia „ak sa v konaní o určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby preukáže ...“) a okrem toho u prvej z otázok navyše aj explicitným priznaním, že túto odvolací súd neriešil („k právnemu posúdeniu právnej otázky 1/ v konaní nedošlo, hoci ...“) predurčil to, že akákoľvek do úvahy prichádzajúca odpoveď na ktorúkoľvek z otázok reprodukovanych aj v odseku 3 tohto uznesenia dovolacieho súdu bola by síce inak žiadúcim zovšeobecneným riešením typovej situácie, o akú malo ísť aj v prípade z prejednávanej veci, práve pre I. neriešenie nastolených otázok odvolacím súdom a logicky tak i pre nezaloženie (práve alebo prinajmenšom o. i.) na ich riešení ani rozsudku napádaného dovolaním a II. nevedenie nižšími súdmi ani dokazovania na otázky prípadného rozporu či už úkonu predčasného zosplatenia tzv. bankovej pohľadávky a/alebo jej následného postúpenia na iný subjekt so zákonom, resp. jeho/ich pôvodu v neprijateľnej zmluvnej podmienke a preto tiež nenaplnenie ani predpokladu preukázania stavu porušenia zákona č. 527 takýmito úkonmi však bez schopnosti ovplyvnenia tým v tomto konkrétnom prípade tiež výsledku konania (tak aby tento mohol vyznieť v prospech jeho iniciátorov). To činilo dovolaním položené otázky len akademickými a prípustnosť dovolania z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci vylučujúcimi.

27. Dovolaciemu súdu preto za opisanej situácie neostávalo iné, než dovolanie žalobcu 2/ (nepřípustné ako celok) podľa § 447 písm. c) CSP odmietnuť.

28. Pri návrhu na odklad právoplatnosti dovolaním napádaného rozsudku dovolací súd nezistil splnenie zákonnej podmienky vyhovieť takému návrhu podľa § 444 ods. 2 CSP, teda existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa pre navrhovaný postup a v súlade so svojou ustálenou rozhodovacou praxou nevydal o tom (o zamietnutí návrhu) samostatné rozhodnutie. Skončenie konania o neplatnosť dobrovoľnej dražby právoplatným rozsudkom v neprospech iniciátora sporu (kde nemá význam, či tu ide o potvrdenie rozsudku súdu prvej inštancie odvolacím súdom alebo o zamietnutie žaloby až v druhej inštancii - zmeňujúcim rozsudkom odvolacieho súdu) je síce otvorením cesty k pokúšaniu sa o zvrátenie tohto stavu za pomoci mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) a prinajmenšom pripustením možnosti, že výsledok konania pred nižšími súdmi (resp. prinajmenšom súdom odvolacím) v obraznom „ohni dovolacieho konania“ neobstojí, akceptovanie tvrdenia o existencii dôvodov hodných osobitného zreteľa v každom takom prípade by ale urobilo zo zákonom ustanovenej výnimky (teda z možnosti nech aj len dočasne odňať právoplatnému rozhodnutiu atribút právoplatnosti) pravidlo. Navyše v prejednávanej veci nešlo ponechať bez povšimnutia to, že stav ohrozenia nehnuteľností (z ktorých tá domová má žalobkyni 1/ slúžiť za obydlie i miesto evidenčného trvalého pobytu) pokračujúcou exekúciou neprivodili rozsudky v tejto veci, ale iné už taktiež právoplatné a aj vykonateľné rozsudky nižších súdov o vypratanie nehnuteľností, vydané na základe žaloby vydražiteľa (v konaní súdu prvej inštancie sp. zn. 23C/15/2019 a odvolacieho súdu sp. zn. 15Co/9/2021).

29. Výsledok dovolacieho konania obdobný jeho zastaveniu zavinil dovolateľ (žalobca 2/) a právo na náhradu trov tohto konania tak vzniklo jeho procesným súperom - žalovaným (podľa § 438 ods. 1 v spojení s § 256 ods. 1 CSP per analogiam). Z tých však preukázateľne trovy dovolacieho konania vznikli len žalovaným 2/ a 3/. Dovolací súd preto aj podľa § 262 ods. 1 CSP rozhodol len o ich nároku na

náhradu (avšak s uložením povinnosti a vymedzením osôb z rozhodnutia oprávnených i povinných v súlade so svojou relevantnou judikatúrou, tu porovnaj napríklad 6Cdo/222/2016) a s prenechaním rozhodnutia o výške náhrady súdu prvej inštancie a žalovanej 1/ náhradu trov nepriznal, rozhodujúc o trovách konania ako celku (i so zreteľom k princípu procesnej ekonómie podľa čl. 17 Základných princípov CSP a záverom z judikátu R 72/2018).

30. Toto uznesenie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok